

Priprava Nacionalnega programa izobraževanja odraslih, NPIO 2021-2030
2. posvet s predstavniki vključenih ministrstev

Povzetki razprav s predstavniki ministrstev in deležniki
Predstavitev osnutka NPIO 2021-2030

Peter Beltram, ACS

Povzetki razprav s predstavniki ministrstev in deležniki

1.

Delovno gradivo, poslano ministrstvom s pozivom, da prispevajo svoje pripombe nanj in dopolnitve (maj 2020);

odzvala se je velika večina ministrstev, ki so prispevali zelo dobrodošle pripombe in dopolnitve:

- seznam pravnih aktov, ki na njihovih področjih urejajo ali vplivajo na urejanje IO;
- seznam sprejetih strategij, ki vključujejo tudi IO;
- seznam dejavnosti, ki obsegajo tudi IO in se izvajajo kot javna služba;
- predloge dopolnitev ciljnih skupin katerim naj bi bilo IO namenjeno;
- seznam ukrepov, ki bi omogočil uresničevanje ciljev na področjih IO.

Povzetki razprav s predstavniki ministrstev in deležniki

2.

Prvi posvet s predstavniki ministrstev, 30.junija 2020: **udeležilo se ga je 20 predstavnikov 13 ministrstev + predstavniki SVRK, Upravne akademije in ACS:**

Delovne skupine, razmeščene ob okroglih mizah, so razpravljale o postavljenih vprašanjih, vsebinsko razdeljenih po predlaganih prednostnih področjih:

- Ali je utemeljeno vztrajati pri prednostni obravnavi javnoveljavnih programov splošnega, neformalnega izobraževanja?
- Ali je zavzemanje za možnost pridobitve štiriletne srednješolske izobrazbe kot vseživljenjske pravice vsem (ki to želijo in zmorejo) („second chance“), utemeljeno in uresničljivo?
- Ali sodi v NPIO tudi t.i. notranje usposabljanje („inservice training“)?
- Katere raziskave na področju IO bi najbolj potrebovali?

Povzetki razprav s predstavniki ministrstev in deležniki

3.

Drugi posvet tokrat s predstavniki deležnikov, lokalnih skupnosti in strokovne javnosti, 15.07.2020: udeležilo se ga je 32 udeležencev, predstavnikov več kot 20 organizacij in društev:

- CPI, ZLUS, Združenje svetovalnih središč Slovenije,
- Zveza srednjih šol in dijaških domov Slovenije, ADS, U3ŽO,
- Združenje mestnih občin Slovenije, Združenje občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije,
- Združenje delodajalcev, OZS, Trgovinska zbornica Slovenije (TZSLO),
- Društvo srednjih šol za izobraževanje odraslih, Združenje višjih strokovnih šol, SSIO, CNVOS,
- MGRT – Direktorat za regionalni razvoj, Združenje društev upokojencev Slovenije, Zavod RS za šolstvo, Šola za ravnatelje, CMEPIUS,
- ZSSS, Obalna sidikalna organizacija (OSO) KS90,
- UMAR,
- Ekonomsko socialni svet RS,
- + predstavniki MIZŠ in ACS.

Povzetki razprav s predstavniki ministrstev in deležniki

3.

Kljub zelo različni sestavi, glede na prvi posvet, so udeleženci, v delovnih skupinah, podobno razmeščeni ob okroglih mizah, razpravljali o istih vprašanjih:

- Ali je utemeljeno vztrajati pri prednostni obravnavi javnoveljavnih programov splošnega, neformalnega izobraževanja?
- Ali je zavzemanje za možnost pridobitve štiriletne srednješolske izobrazbe kot vseživljenjske pravice vsem (ki to želijo in zmorejo) („second chance“), utemeljeno in uresničljivo?
- Ali sodi v NPIO tudi t.i. notranje usposabljanje („inservice training“)?
- Katere raziskave na področju IO bi najbolj potrebovali?

Povzetki razprav s predstavniki ministrstev in deležniki

Odgovori:

Posamezna omizja so svoje odgovore utemeljevala in pojasnjevala različno, vendar lahko osnovne usmeritve poenotimo:

- Ali je utemeljeno vztrajati pri prednostni obravnavi javnoveljavnih programov splošnega, neformalnega izobraževanja?

Da, prednostna obravnava JV programov je utemeljena, saj izvajanje tovrstnih programov v večji meri zagotavlja kakovost tako programov samih, kot tudi izvedbe (v skladu z ZIO-1).

- Ali je zavzemanje za možnost pridobitve štiriletne srednješolske izobrazbe kot vseživljenjske pravice vsem (ki to želijo in zmorejo) („second chance“), utemeljeno in uresničljivo?

Odgovori med posameznimi omizij niso bili poenoteni: tisti, ki so tako pravico podprli, so se zavzeli za uvedbo novih instrumentov financiranja (največkrat je bil omenjen vavčer).

- Ali sodi v NPIO tudi t.i. notranje usposabljanje („inservice training“)?

Da, ob zagotovljenem pogoju možnosti vodenja merodajnih evidenc.

- Katere raziskave na področju IO bi najbolj potrebovali?

Največkrat so se predlagane teme dotikale ugotavljanja potreb po znanjih, temeljnih zmožnostih in poklicnih spretnostih.

Predstavitev osnutka NPIO 2021-2030

ZAKONSKE PODLAGE

- Temeljni zakoni
- Opredeljene javne službe na področjih izobraževanja odraslih
- Strateški dokumenti
- Priporočila OECD za izboljšanje upravljanja izobraževanja odraslih
- Mednarodni dokumenti in priporočila, ki vplivajo na oblikovanje in uresničevanje NPIO

Predstavitev osnutka NPIO 2021-2030

IZHODIŠČA NACIONALNEGA PROGRAMA

- Izobrazbena sestava prebivalstva
- Aktivnost odraslega prebivalstva
- Izobrazbena sestava brezposelnih

Predstavitev osnutka NPIO 2021-2030

OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE NPIO

- Dosežki (teh je obilo)
- Osnovne pomanjkljivosti uresničevanja iztekajočega NPIO:
  - nezadostno vključevanje pripadnikov ranljivih skupin v izobraževanje odraslih;
  - na polju priznavanja in potrjevanja neformalno ali priložnostno pridobljenih znanj na sistemski ravni še ni prišlo do dogovora, kako celostno urediti vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja odraslih;
  - še vedno je premalo medresorskega povezovanja pri oblikovanju in uresničevanju ukrepov, ki bi prispevali k uresničevanju ciljev NPIO;
  - v času od sprejetja ReNPIO 2013-2020 pa do danes ni bilo izpeljanih dovolj niti temeljnih niti aplikativnih raziskav;
  - premalo je povezovanja med nacionalno, regionalno in lokalno ravni pri usklajevanju aktivnosti na področju razvoja človeških virov;
  - sodelovanje socialnih partnerjev je pomanjkljivo zlasti v procesu implementacije politik in ukrepov.

Predstavitev osnutka NPIO 2021-2030

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Vizija:

Vsakemu odraslemu prebivalcu Slovenije bomo omogočili enake možnosti in spodbude za kakovostno učenje in izobraževanje za razvoj vedoželjnosti in celostni razvoj.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Cilji:

1. Povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje.
2. Dvigniti raven temeljnih zmožnosti in izboljšati splošno izobraženost.
3. Dvigniti izobrazbeno raven odraslih.
4. Povečati usposobljenost prebivalstva za uspešno odzivanje na potrebe in zahteve trga dela.
5. Izboljšati in okrepiti podporne dejavnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Ciljne skupine:

1. Odrasli z nizko razvitimi temeljnimi in poklicnimi zmožnostmi, ne glede na zaposlitveni položaj, starost oziroma druge značilnosti;
2. Odrasli z nižjimi ravni izobrazbe in odrasli z neustrezno izobrazbo;
2. Mlajši odrasli, ki zgodaj opustijo šolanje in osipniki;
3. Starejši;
4. Drugi odrasli, ki imajo omejene možnosti dostopa do socialnih, kulturnih, ekonomskih in izobraževalnih dobrin.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Prednostna področja:

1. Splošno neformalno izobraževanje odraslih
2. Izobraževanje za pridobitev izobrazbe
3. Strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela
4. Raziskave in razvoj na področju izobraževanja odraslih
5. Podporne dejavnosti v izobraževanju odraslih

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Prednostna področja:

Predlog MOP:

6. Vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj (VITR)

Seveda gre za najpomembnejšo vsebino ozaveščanja in usposabljanja za trajnostno ravnanje. Kljub temu pa menimo, da opredelitev novega, ločenega prednostnega področja ni umestna. VITR je v največji meri namenjeno mladini in kurikulum šolskega sistema; tisti, sicer pomemben del, ki je namenjen odraslim, pa je v zadostni meri vključen v okvir prvega prednostnega področja, kjer je usposabljanje za trajnostno ravnanje ena od osrednjih tem splošnega neformalnega izobraževanja in ozaveščanja.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Podporne dejavnosti v izobraževanju odraslih:

1. svetovalna dejavnost v IO;
2. ugotavljanje in priznavanje znanja odraslih;
3. usposabljanje in spopolnjevanje osebja, ki deluje v izobraževanju odraslih;
4. presojanje in razvijanje kakovosti;
5. ozaveščanje, informiranje in spodbujanje za vključevanje odraslih v VŽU;
6. informacijska dejavnost.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Dileme in izzivi

1. Operativni cilji:

V gradivu je nanizanih nekaj operativnih ciljev, predvsem glede nekaterih značilnosti udeležencev, katerih merjenje bi zahtevalo podrobnejše evidence, katerih zbiranje pa ni sistemsko urejeno.

2. Umestitev programov v prednostna področja:

Nekateri programi, umeščeni v 3.prednostno področje (usposabljanje za potrebe dela), bi bili lahko umeščeni tudi v 1.prednostno področje (splošno, neformalno izobraževanje), ali med dejavnost „usposabljanje in spopolnjevanje osebja, ki deluje v izobraževanju odraslih”.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Dileme in izzivi

3. Spremljanje uresničevanja NPIO

Za uresničevanje sedaj veljavne ReNPIO je bila imenovana Koordinacija IO, sestavljena iz predstavnikov vseh vključenih ministrstev in drugih deležnikov, katere delovanje pa ni zaživel. Kljub temu, da ZIO ne predpisuje takega telesa, bi bilo tudi sedaj, za usklajevanje aktivnosti med ministrstvi in deležniki, imenovanje takega organa smotrno, s podeljenimi večjimi pristojnostmi članom.

Tak predlog vsebujejo tudi priporočila OECD o izboljšanju upravljanja IO.

Poleg tega, omenjena priporočila vsebujejo tudi predlog o razširitvi članstva v SSIO in povečanju njegovih pristojnosti.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Dileme in izzivi

4. Predlagane sistemske spremembe:

- predlog za vključitev odraslih, 65+ v vzorec za izpeljavo AIO;
- pobuda za sistemsko ureditev obveznega poročanja o izvedenih programih SURS;
- pobuda za spremembo sestave in povečanje pristojnosti SSIO (ZOFVI);
- predlog za sistemsko ureditev pravice do pridobitve 4-letne SŠ tudi kot druge možnosti;
- pobuda za vključitev pravice do plačane odsotnosti iz dela v kolektivne pogodbe, zaradi opravljanja izobraževalnih aktivnosti;
- predlog za oblikovanje in uvedbo novih finančnih instrumentov za financiranje izobraževanja, do vključno 4 letne SŠ.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

O vsem tem in tudi o drugih predlaganih ukrepih bo odprta široka javna razprava, ki bo omogočila dosego širšega usklajenega predloga dokumenta NPIO 2021-2030, o katerem bo, predvidoma še v letošnjem letu, odločala Vlada RS, potrdil pa ga bo državni zbor.

NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

O financah pa tokrat nič !

Hvala !

